

OCENJEVALNI OBRAZEC ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA SPISA

**REGIJSKO SELEKCIJSKO TEKMOVANJE S PODROČJA SLOVENŠČINE
ZA CANKARJEVO PRIZNANJE 2023/2024**

1. in 2. letnik – gimnazijski programi

1. in 2. letnik – srednji strokovni programi

Marjan Tomšič: Šavrinke

Ta obrazec po tekmovanju vstavite v žigosani list A3, na katerega je tekmovalec napisal razlagalni spis. Obrazca ne ločujte od spisa, da ne pride do zamenjave.

Ime in priimek tekmovalca (ali šifra): _____

Ime in priimek 1. ocenjevalca: _____

Ime in priimek 2. ocenjevalca: _____

Dosežene točke: **A:** _____ **B:** _____ **C:** _____ **Č:** _____

Kriterij	1. ocenjevalec	2. ocenjevalec	Končno število točk
A Razumevanje – do 20 t			
Oznaka Katine in razmišljanja o življenju – do 6 t			
Pojasnitev spopadanja istrskega človeka z življenjskimi preizkušnjami – do 6 t			
Povzetek dveh dogodkov – do 4 t			
Pojasnitev vloge žensk pri premagovanju revščine – do 4 t			
SKUPAJ A			

B Uporaba književnega znanja – do 10 t			
Vloga izbranih dogodkov v zgradbi romana – do 4 t			
Oznaka Katininega govora – do 2 t			
Ustrezna raba literarnovednih pojmov – do 4 t			
SKUPAJ C			

C Prepričljivost osebnega odziva – do 10 t			
Predstavitev lastnega doživljanja spopadanja z življenjskimi preizkušnjami v romanu – do 2 t			
Presoja vloge žensk in aktualnosti romana – do 4 t			
Izvirnost in ustvarjalnost pisanja – do 4 t			
SKUPAJ C			

Č Zgradba besedila in jezikovna pravilnost – do 10 t			
Upoštevana ustrezna zgradba – do 3 t			
Upoštevana jezikovna pravilnost – do 4 t			
Upoštevana slogovna ustreznost – do 3 t			
SKUPAJ Č			

Pripombe, komentarji (ocenjevalec lahko zapiše svoja opažanja, ki so podlaga za razpravo komisije):

Datum:

Predsednik regijske komisije:

MERILA ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA SPISA

1. in 2. letnik – gimnazijski programi
1. in 2. letnik – srednji strokovni programi

Marjan Tomšič: *Šavrinke*

A RAZUMEVANJE – do 20 t

Tekmovalec/tekmovalka:

- **na podlagi odlomka in celotnega romana označi Katino, zlasti njeno razmišljanje o življenju – do 6 točk;**

Za jasno, smiselno in zaokroženo predstavitev prejme **do 6 točk (do 4 točke za oznako Katine, do 2 točki za predstavitev razmišljanja o življenju)**; za pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk; navede več značajskih lastnosti ali drugih elementov predstavitve, tri predstavi podrobneje; obe predstavitvi izpelje ob primerih iz odlomka in celotnega romana.

Npr.: Katina je bistra, delovna, poštena, skrbna, vztrajna, sočutna ipd.; sočutno naravo dokazuje tudi njeno ravnanje v odlomku, ko nesrečnemu Šavrinu posodi trideset lir, čeprav je sama polna skrbi s preživetjem lastne družine ... *Pri predstavitvi razmišljanja o življenju pa npr.* V odlomku se Katini zdi, da življenje malega istrskega človeka ni »vrjedno, da ga živimo«. Njen pesimizem, že skoraj obup, izhaja iz neposredne izkušnje boja za izboljšanje socialnega stanja svoje družine in iz spoznanj o življenju številnih ljudi, ki jih srečuje na svoji poti.

- **pojasni spopadanje istrskega človeka z življenjskimi preizkušnjami – do 6 točk;**
Pojasnitev je jasna, smiselna in zaokrožena; za ustrezno pojasnitev prejme **do 6 točk**; za pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk.

Tekmovalec/tekmovalka predstavi spopadanje z življenjskimi preizkušnjami, in sicer tako, da izpostavi tri ključne poudarke/elemente:

- jajčarice/Šavrinke (npr. v ledenem objemu),
- medsebojno solidarnost,
- trdo življenje (primer: noseča Katina še vedno prodaja jajca v Trstu).

- **povzame dva dogodka, ki sta se ga zaradi prikaza premagovanja življenjskih preizkušenj najbolj dotaknila – do 4 točke;**

Povzame dva dogodka iz romana, ki sta se ga najbolj dotaknila in sta smiselno povezana z obravnavno temo – dokazujeta spopadanje z življenjskimi preizkušnjami; to izrazi natančno, zgoščeno (ne obnavlja) in jasno; omeni, zakaj je izbral ravno ta dogodka; za vsak povzetek **do 2 točki**; za pomanjkljivejši zapis se odšteje 1 točka pri vsakem dogodku.

Npr.: Katina pomaga ubožni in nespretni sosedovi družini na božični večer (orehi, kruh in vino); cigankin porod; Juraju ukradejo vola; zgodba o Pavlici in Petru pred bankrotom idr.

– **pojasni vlogo ženskih književnih oseb pri premagovanju revščine – do 4 točke.**

Pojasnilo je natančno, jasno, smiselno in zaokroženo; zanj prejme **do 4 točke** (navede vsaj 3 primere, ob katerih pojasnjuje vlogo žensk pri premagovanju revščine, uporabi lahko tudi primer iz odlomka); za pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk.

Npr.: Šavrinke s svojim zaslužkom preživljajo družine, posojajo denar ali si ga v sili in po premisleku izposojajo, organizirajo pomoč tujim družinam ali posameznikom v stiski; možje pa običajno ostajajo doma, skrbijo za otroke in krpo zemlje ali živali, če jih imajo ipd. Katina npr. organizira zbiranje denarja za nesrečnega Juraja.

B UPORABA KNJIŽEVNEGA ZNANJA – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

– **pozna zgradbo Šavrink in razume vlogo povzetih dogodkov v zgradbi romana, kar dokaže s pojasnilom – do 4 točk;**

Za ustrezno pojasnitev vloge izbranih dogodkov v zgradbi romana prejme **do 4 točke**, za pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk.

Npr.: da sta izbrana dogodka le dva izmed številnih v zgradbi t. i. kolektivnega romana, v katerem ni ene osrednje književne osebe, ampak je v središču skupnost Šavrinov in dogodki iz njihovega življenja sestavljajo pripoved kot niz ali mozaik ali zaporedje ali kot pasijon več dogodkov in situacij ipd.

– **predstavitev Katininega govora – do 2 točki;**

Za predstavitev Katininega govora z navedbo dveh prvin **do 2 točki**, za eno prvino **1 točka**; za ustrezno predstavitev se šteje opis govora in navedba primera iz odlomka.

Npr.: čustven govor, čustveni izbruh, izraz jeze, žalosti in obupa (teti Nini odgovarja odrezavo, cinično govori o bogu: »Bug me nanka ni mogo ...«); dialog v narečju je pristen, prepričljiv, iz Katine privrejo najnaravnejše besede (npr. »Buljše be blo, da mremo.«).

– **v spisu uporablja literarnovedne pojme – do 4 točke.**

Za ustrezno, dosledno in natančno rabo literarnovednih pojmov prejme **do 4 točke**; za neustrezno, nedosledno in manj natančno rabo teh izrazov in pojmov se odšteje ustrezno število točk.

Npr.: literarni/književni/dogajalni čas in prostor; književna/literarna oseba; dogajanje/tema, dialektizmi, pripovedovalec, zgradba romana idr.

C PREPRIČLJIVOST OSEBNEGA ODZIVA – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

- **pojasni lastno doživljanje predstavljenega spopadanja z življenjskimi preizkušnjami v romanu – do 2 točki;**

Pojasni, kako je doživel spopadanje književnih oseb z življenjskimi preizkušnjami, kar izrazi jasno, smiselno, temeljito in prepričljivo; za tak zapis prejme **do 2 točki**; za pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk.

Npr.: ganjenost, sočutje, presenečenje ipd.; pojasni, zakaj ga je predstavljeno spopadanje z revščino ganilo ipd.

- **presodi vlogo ženskih književnih oseb pri premagovanju revščine in aktualnost romana glede na solidarnost družbe danes – do 4 točke;**

Izrazi svoje mnenje o vlogi žensk pri premagovanju revščine v romanu in presodi, ali in koliko je roman Šavrinke aktualen v tematiziranju solidarnosti skupnosti in posameznikov oziroma glede na solidarnost družbe danes, kar izrazi jasno, smiselno, temeljito in prepričljivo; za tak zapis prejme **do 4 točke (do 2 točki za presojo vloge žensk v romanu in do 2 točki za presojo aktualnosti)**; za pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk.

Npr.: Menim, da imajo ženske v romanu pri premagovanju revščine pomembnejšo vlogo od moških, ker ... ali Šavrinke so/niso v prikazu solidarnosti družbe aktualne, saj ...

- **piše izvirno in ustvarjalno – do 4 točke.**

Svojo izvirnost in ustvarjalnost pokaže z nepričakovanim, zanimivim in prepričljivim pristopom, ki se razlikuje od večine ostalih spisov.

Č Zgradba besedila in jezikovna pravilnost – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka **za ustrezno zgradbo** svojega spisa dobi največ **3 točke**:

3 t – za logično členjeno in koherentno besedilo

2 t – za logično členjeno in deloma nekoherentno besedilo ali nasprotno

1 t – za deloma nelogično členjeno in deloma nekoherentno besedilo

0 t – besedilo ni členjeno, ni koherentno

Tekmovalec/tekmovalka **za jezikovno in pravopisno pravilnost** svojega spisa dobi največ **4 točke**:

4 t – za slovnično in pravopisno pravilno besedilo z le z manjšimi napakami

3 t – za večinoma slovnično in pravopisno pravilno besedilo, ponekod so manjše napake, ki se ne ponavljajo

2 t – za slovnično in pravopisno delno pravilno besedilo, ki vsebuje več raznovrstnih napak, vendar se te ne ponavljajo

1 t – za besedilo z več raznovrstnimi slovničnimi in pravopisnimi napakami, ki se ponavljajo

0 t – za besedilo s pogostimi in raznovrstnimi slovničnimi ter pravopisnimi napakami

Tekmovalec/tekmovalka **za slogovno ustreznost** svojega spisa dobi največ **3 točke**:

3 t – za slogovno ustrezno besedilo z bogatim besediščem in le z manjšimi napakami

2 t – za večinoma slogovno ustrezno besedilo z manjšimi napakami, ki se ne ponavljajo

1 t – za slogovno zelo šibko besedilo z veliko raznovrstnimi napakami, ki se ponavljajo

0 t – za slogovno slabo besedilo, ki vsebuje veliko napak

Članicam in članom regijskih komisij želimo veliko zadovoljstva pri vrednotenju.